

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobkyně: **L. L.**, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, odbor sociální péče a zdravotnictví, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2010, č. j. MHMP 451072/2010, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2011, č. j. 1 Ad 4/2011 - 11,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2011, č. j. 1 Ad 4/2011 - 11, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností brojí proti shora uvedenému usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byl zamítnut návrh stěžovatelky na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 7. 2010, č. j. MHMP 451072/2010. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítnul odvolání stěžovatelky a potvrdil odvoláním napadené rozhodnutí Úřadu městské části Praha 3 o nepřiznání doplatku na bydlení stěžovatelce.

Městský soud v odůvodnění svého usnesení konstatoval, že stěžovatelka v žalobě uvádí, že se obrátila na Úřad městské části Praha 3 s žádostí o přiznání dávek v hmotné nouzi v souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 As 47/2009 ze dne 17. 7. 2009 a rozsudky Městského soudu v Praze sp. zn. 1 Cad 28/2008 a sp. zn. 1 Cad 115/2008 ze dne 19. 3. 2008. Dále podle zjištění městského soudu stěžovatelka uvádí, že požádala žalovaného, aby přihlédl k těmto rozhodnutím, ale ten bez dalšího potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Stěžovatelka má za to, že rozhodnutím bylo porušeno její právo na spravedlivý proces. Následně podáním ze dne 5. 12. 2010

stěžovatelka požádala o ustanovení advokáta k řádné ochraně jejích práv. Městský soud na základě prohlášení stěžovatelky o osobních, majetkových a výdělkových poměrech ze dne 24. 1. 2011 dospěl k závěru, že splňuje podmínky pro osvobození od soudních poplatků, a zabýval se v souladu s ust. § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) otázkou, zda je ustanovení zástupce stěžovatelky zapotřebí k ochraně jejích práv. Městský soud proto posoudil veškerá stěžovatelčina podání (žalobu, žádost o ustanovení zástupce) a zjistil, že z jejich obsahu je zřejmé, jaké rozhodnutí stěžovatelka napadá, z jakého důvodu, co ji vedlo k podání žaloby a čeho se domáhá. Na základě této úvahy městský soud dospěl k závěru, že se stěžovatelka obrátila na soud dostatečně kvalifikovaným způsobem a svými úkony učinila vše, co mohla k ochraně svých práv učinit. Proto podle názoru městského soudu nejsou v případě stěžovatelky splněny podmínky pro ustanovení advokáta a městský soud tedy návrh stěžovatelky na ustanovení advokáta zamítnul.

Proti tomuto usnesení podala stěžovatelka kasační stížnost, v níž namítá, že nemá právnické vzdělání, je pokročilého věku a proto i s ohledem na své labilní zdraví není schopna úspěšně čelit protizákonným a protiústavním jednáním a rozhodnutím městského soudu. S ohledem na to se stěžovatelka domnívá, že skutková zjištění městského soudu nejsou zcela správná. Tato zjištění jsou podle názoru žalobkyně nepostačující a jsou podle slov žalobkyně „dostatečně viditelným důkazem pro veřejnosti dostatečně a trvale známou ochotu soudu rozhodovat protiústavně a protizákonně, v daném případě v neprospěch žalobkyně“. Stěžovatelka zároveň žádá o určení advokáta k ochraně jejích práv a vypracování podání kasační stížnosti. Tyto stěžovatelkou uváděné důvody lze podle názoru Nejvyššího správního soudu podřadit pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení).

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného usnesení (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadené usnesení vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dále podotýká, že v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu (příp. městského soudu) o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není podle judikatury Nejvyššího správního soudu nedostatek právního zastoupení důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 27/2004 - 41 ze dne 28. 4. 2004, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005).

Podmínky pro ustanovení zástupce účastníku, který splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, upravuje ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. Jak správně konstatoval městský soud, je vždy třeba při rozhodování o ustanovení zástupce podle ust. § 35 odst. 8 s. ř. s. zkoumat mimo toho, zda jsou u účastníka dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků, také druhou podmínku stanovenou citovaným ustanovením - tedy zda je ustanovení zástupce třeba k ochraně práv účastníka. V projednávané věci je pro rozhodnutí věci směrodatné právě zhodnocení této druhé zákonné podmínky.

Nejvyšší správní soud předně odkazuje na svou dřívější judikaturu zabývající se hodnocením, zda je ustanovení zástupce účastníku třeba k ochraně jeho práv. Předně je třeba v této souvislosti zmínit rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 5. 2004, č. j. 4 As 21/2004 - 64, dostupný na www.nssoud.cz, v němž zdejší soud vyslovil názor, že především formální a obsahová úroveň žaloby (ve věci, která není po stránce skutkové a právní složitá) je kriteriem pro úvahu soudu o potřebě ochrany zájmů žalobkyně při rozhodování o jejím návrhu na ustanovení advokáta; obsahuje-li žaloba veškeré náležitosti (je sepsána perfektně) a žalobkyně neuvede jediný důvod, jímž by svou způsobilost hájit si sama své zájmy před soudem zpochybnila, soud žádost jako nedůvodnou zamítne, aniž by se musel zabývat splněním další podmínky ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s., tj. splněním předpokladů pro osvobození od soudních poplatků. V souvislosti se samotným hodnocením úrovně podané žaloby považuje zdejší soud za vhodné poukázat na rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 835/2006, podle něhož I. Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. II. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.

Zdejší soud přitom ze spisu zjistil, že žaloba ze dne 12. 10. 2010 podaná stěžovatelkou je označena jako „žaloba o přezkoumání ústavnosti a zákonnosti s právem EU a ČR“ a touto žalobou stěžovatelka brojí proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 14. 7. 2010, č. j. MHMP 451070/2010, ve věci přiznání příspěvku na živobytí, dále proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 14. 7. 2010, č. j. MHMP 451072/2010, ve věci přiznání doplatku na bydlení, a konečně proti „vyrozumění“ Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 10. 2010, č. j. 2010/73329 - 212. Městský soud přitom usnesením ze dne 17. 12. 2010, č. j. 1 Ad 67/2010, vyloučil žaloby proti rozhodnutí Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 14. 7. 2010, č. j. MHMP 451072/2010, ve věci přiznání doplatku na bydlení, a proti „vyrozumění“ Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 4. 10. 2010, č. j. 2010/73329 - 212, k samostatnému projednání.

V samotné žalobě stěžovatelka uvádí, že se „v souladu s rozsudky NSS ČR Brno sp. zn. 1 Cad 28/2008 ze dne 26. 9. 2008 a sp. zn. Cad 115/2008 ze dne 19. 3. 2008 a sp. zn. 7 As 47/2009 ze dne 17. 7. 2009“ obrátila v březnu 2010 na Městský úřad Praha 3 se „žádostí o pomoc v hmotné nouzi - příspěvek na bydlení a finanční a bytovou podporu -

doplatek na bydlení“. Dále stěžovatelka v žalobě uvádí, že se proti negativnímu rozhodnutí Městského úřadu Praha 3 odvolala, přičemž odvolací orgán potvrdil rozhodnutí „žižkovského úřadu“ i přes to, že stěžovatelka poukazovala na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a žádala, aby obsah těchto rozhodnutí byl vzat v potaz. Dále žalobkyně uvádí, že Ministerstvo práce a sociálních věcí potvrdilo rozhodnutí odvolacího orgánu „v rozporu se řadou nálezů ÚČR ČR“ a vyjmenovává některé slovní obraty, které považuje za účelové. Svou žalobu stěžovatelka uzavřela konstatováním, že je přesvědčena, že tímto rozhodnutím (aniž by bylo navíc zřejmé konkrétně kterým ze zmiňovaných rozhodnutí) byla porušena její lidská práva „na provedení spravedlivého procesu“.

Zdejší soud konstatuje, že první dva rozsudky, na které stěžovatelka v žalobě odkázala, nejsou podle spisových značek (1 Cad 28/2008 a 1 Cad 115/2008) vůbec rozhodnutími ve věcech projednávaných Nejvyšším správním soudem. Navíc z takto nesprávně provedeného označení ani nejsou rozhodnutí přesně identifikovatelná, protože není jasné, který soud je měl vydat. Není tedy jasné, proč městský soud vycházel v odůvodnění usnesení napadeného kasační stížností z předpokladu, že se jedná o rozsudky Městského soudu v Praze, když stěžovatelka v žalobě tvrdí, že má jít o rozsudky Nejvyššího správního soudu. Poslední rozsudek, na který stěžovatelka v žalobě odkázala (tedy sp. zn. 7 As 47/2009) je skutečně rozsudkem Nejvyššího správního soudu. Zdejšímu soudu je však z jeho úřední činnosti známo, že v této věci bylo rozhodováno o kasační stížnosti stěžovatelky proti usnesení městského soudu, kterým jí nebyl ustanoven zástupce pro řízení o ústavní stížnosti. Tento rozsudek tedy nijak věcně nesouvisí s projednávanou věcí a stěžovatelka ani nijak blíže nespecifikovala, v čem měly žalované správní orgány pochybit, když nerespektovaly rozsudek zdejšího soudu ve věci vedené pod sp. zn. 7 As 47/2009. Stěžovatelka tedy pouze obecně odkazuje na soudní rozhodnutí, z nichž některá podle nesprávně uvedené spisové značky ani není možné identifikovat. U posledního z těchto rozhodnutí, které identifikovatelné je, však opět vůbec konkrétně neuvádí, proč se na ně odvolává, a tento důvod nelze dovodit ani prozkoumáním souvislostí mezi tímto rozsudkem a projednávanou věcí. Rovněž ostatní tvrzení v žalobě jsou pouze obecná: stěžovatelka pouze obecně namítá porušení svého práva na spravedlivý proces a pouze obecně tvrdí rozpor napadených rozhodnutí s „řadou nálezů ÚČR ČR“, čímž má patrně na mysli rozpor napadených rozhodnutí s judikaturou Ústavního soudu. Ani z citace slovních obratů použitých v napadených správních rozhodnutích a z vyhodnocení stěžovatelky, že má jít o obraty účelové, nelze dovodit, v čem spatřuje stěžovatelka nezákonnost napadených správních rozhodnutí.

Žaloba podaná k městskému soudu stěžovatelkou za těchto okolností vůbec neobsahuje vymezení důvodů, pro které stěžovatelka tuto žalobu podává, a ani z kontextu tohoto podání není možné takové důvody dovodit. Žaloba současně vůbec neobsahuje vylíčení, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči stěžovatelce dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, natož ozřejmění, proč se má jednat o nezákonnosti. Lze v podstatě konstatovat, že stěžovatelkou podaná žaloba za této situace neobsahuje žádné žalobní body, které by byly způsobilé vymezit rámec soudního přezkumu žalobou napadených rozhodnutí. Nejvyšší správní soud uzavírá, že takovouto žalobu nelze považovat za dosahující takové formální a obsahové úrovně, která by

odůvodňovala závěr městského soudu, že ustanovení zástupce soudem není třeba k ochraně práv stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná a kasační stížností napadené usnesení městského soudu zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení, přičemž městský soud je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí v souladu s ust. § 110 odst. 2 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2011

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda senátu